

Casusbeschrijving Zoinc toepasbare regels

Zoinc heeft in opdracht van het programma aan de slag met de omgevingswet een compleet trainingsprogramma over toepasbare regels opgezet. Dit trainingsprogramma is tot stand gekomen in samenwerking met de VNG en heeft als doelgroep de medewerkers van gemeenten, provincies en waterschappen.

De *introdunctie toepasbare regels* is opgezet als een interactieve workshop. In die workshop leren deelnemers waar toepasbare regels gebruikt worden binnen het DSO, wat toepasbare regels zijn en hoe je ze maakt. Deze workshop is al tientallen keren gegeven op SLAG sessies. Daar hebben honderden deelnemers aan meegedaan, waarvan het merendeel medewerkers van de gemeenten waren. Sinds mei 2020 is deze workshop ook te volgen als webinar.

De training *toepasbare regels maken met software* is in 2019 door tientallen deelnemers gevolgd, waarvan het merendeel deelnemers van gemeenten. Sindsdien wordt deze training verzorgd door de leveranciers van regelbeheerssoftware.

De training *toepasbare regels voor gevorderden* is eveneens op SLAG sessies aan tientallen deelnemers gegeven en krijgt in de Corona tijd vorm in de vorm van een online practicum.

Inmiddels zijn er gemeenten die in regionaal verband samenwerken met andere bestuurslagen, in de vorm van een interbestuurlijke werkgroep. Voor die doelgroep heeft Zoinc de workshop *interbestuurlijke toepasbare regels* opgezet en een aantal keer gegeven. Alle bovengenoemde modules zijn gepubliceerd op de website aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

Visie op invoering toepasbare en juridische regels

Voor Zoinc zijn toepasbare regels geen doel op zich, maar is de actie van het maken van toepasbare regels een middel om een aantal dingen te bereiken:

- Een goede digitale dienstverlening aan burgers en bedrijven
- Een toetsingsmechanisme om de kwaliteit van juridische regels te meten én bij te stellen
- Een juiste uitvraag van gegevens die in de informatiehuishouding van een gemeente nodig is om allerlei werkprocessen efficiënt in te kunnen richten.

Zoinc doet sinds 2017 mee aan praktijkproeven toepasbare regels bij diverse bestuurslagen. Bij elke praktijkproef kwamen tijdens het maken van toepasbare regels verbeteringen ten aanzien van de juridische regels naar voren.

Enkele bevindingen:

Een aantal elementen in het omgevingsplan kun je beter vormgeven als je weet hoe de uiteindelijke dienstverlening met toepasbare regels er uit komt te zien. Zo heb je met kennis van toepasbare regels meer bagage om goede keuzes te maken in het beschrijven, opdelen en annoteren van activiteiten. De overgang van 'denken in functies' in de huidige praktijk naar 'denken in activiteiten' onder de Omgevingswet kan een lastige zijn. Het kijken naar juridische regels met een toepasbare regels bril is in die overgang een heel waardevol hulpmiddel.

Ook het kiezen, benoemen en vastleggen van locaties is gemakkelijker als bekend is welke dienstverlening met toepasbare regels wenselijk is.

Het VTH proces en het gemeentelijk informatielandschap kennen een bepaalde informatiebehoefte. Met toepasbare regels kan daar in de indieningsvereisten heel goed invulling aan gegeven worden. Dat wat in toepasbare regels uitgevraagd wordt, moet wel juridisch geborgd zijn. Zo heeft de informatiebehoefte uit de werkpraktijk via toepasbare regels invloed op de juridische regels.

Door die in de praktijk opgedane bevindingen is Zoinc van mening dat juridische regels en toepasbare regels geen twee verschillende dingen zijn, maar samen één geheel vormen, elk met eigen accenten. Door dan de (her)formulering van juridische regels en toepasbare regels gelijktijdig op te pakken kun je voor een gemeente tot een hogere kwaliteit van zowel dienstverlening als afhandeling komen. Als dit niet kan, omdat de juridische regels bijvoorbeeld al vastgesteld zijn, loont het de moeite om het maken van toepasbare regels als kwaliteitstoetsing van de juridische regels in te zetten. Bij een eventuele aanpassing van de juridische regels in de toekomst kunnen verbeteringen worden meegenomen.

Gehanteerde aanpak

De invoering van de Omgevingswet is een grote en complexe operatie. Er zijn echter wel keuzes te maken in wat je als organisatie wil doen en wanneer in de tijd dat moet gebeuren. Ook in het onderwerp toepasbare regels zijn er verschillende paden om te volgen.

Zoinc start altijd met het uitgangspunt dat een gemeente moet weten welke keuzes er te maken zijn. De training *introductie toepasbare regels* is dusdanig opgezet dat na het volgen ervan duidelijk is wat de opgave is die gemeenten te doen hebben, hoe ze het proces kunnen vormgeven en welke vraagstukken er zijn om te beantwoorden. Het blijft geen abstract verhaal, maar de deelnemers gaan concreet aan de slag met het maken van toepasbare regels (op papier) en alles wat daar bij komt kijken. In de aanpak van Zoinc neemt deze introductietraining dan ook altijd een belangrijke rol in, om een basis te leggen om verder te kunnen.

Reacties van medewerkers van gemeenten op deze cursus:

‘Door deze cursus hebben we beter zicht op de keuzes die we moeten maken in het bepalen van onze ambitie en bij het vormen van ons plan van aanpak.’

‘Dit was zo verfrissend dat ik binnen onze gemeente voorlopig voldoende materie heb om vooruit te kunnen.’

Minimale acties

In de trainingsmodules wordt uitgebreid ingegaan op het maken van toepasbare regels, zowel voor de vergunningcheck als voor indieningsvereisten. Door de theorie en de oefeningen wordt een mooie basis gelegd om te voldoen aan de eis *Kunnen aanleveren indieningsvereisten* én het advies *Kunnen opstellen en aanleveren vragenbomen vergunningcheck*.

Adviseurs

Annemieke Vliegen is namens Zoinc actief als expert toepasbare regels. Dat was in het geval van deze casus ervaringsdeskundige, regelanalist, trainer en adviseur aan medewerkers met diverse rollen binnen gemeenten.

Concrete resultaten

Een gepubliceerde set van trainingen en een webinar, beiden met veel positieve waarderingen.

Training (presentaties):

<https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/implementatie/ondersteuning/cursus-en-training/training-toepasbare-regels/>

Webinar: https://www.youtube.com/watch?v=QqVTgwyQW_o&feature=youtu.be

Periode

Zoinc is in 2017 begonnen bij het programma aan de slag met de omgevingswet, vanuit expertise op het gebied van business rules. In 2018 kreeg de eerste versie van de introductie training vorm, die vervolgens vele malen gegeven én verbeterd is in 2018, 2019 en 2020.

Totaal aantal mensweken

Het totaal aantal mensweken wat Zoinc aan het onderwerp toepasbare regels heeft besteed is 90, voor het ontwikkelen en geven van de training zijn dit 7 mensweken.

Samenwerking met externe partijen

Zoinc heeft in de totstandkoming van de trainingsmodules gewerkt met:

Programma aan de slag met de omgevingswet

Vereniging voor Nederlandse Gemeenten

Unie van Waterschappen

Interprovinciaal Overleg

Software leveranciers Berkeley Bridge en FLOLegal

Andere overheidsorganisaties

Zoinc heeft sinds 2017 meegeschreven aan de standaard toepasbare regels en is sinds 2018 betrokken bij het oefenen met toepasbare regels en de invoering van toepasbare regels bij overheidsorganisaties. Een greep uit de ervaringen:

2018 Hoogheemraadschap Delfland: praktijkproef aansluiten op het DSO. Inhoudelijke begeleiding op het onderwerp toepasbare regels. Samenwerking met toepasbare regel software leverancier Moxio.

2018 Gemeente Den Bosch: pilot toepasbare regels. Het maken van toepasbare regels voor de activiteiten kappen boom en plaatsen zonnepanelen, zowel de vergunningcheck als de indieningsvereisten.

2019 Regio IJsselland: interbestuurlijke werkgroep toepasbare regels. Geven van trainingen en begeleiding bij het maken van toepasbare regels met onder andere Waterschap Drents Overijsselse Delta, provincie Overijssel, Gemeenten Deventer, Zwolle en Steenwijkerland. Samenwerking met toepasbare regel software leverancier FLOLegal

2019 Ministerie van BZK en VNG: praktijkproef aansluitpunten. Het maken van toepasbare regels op basis van rijksregels waar gemeenten op kunnen aansluiten én het maken van voorbeeld toepasbare

regels voor een drietal gemeenten om de werking van aansluitpunten zowel functioneel als technisch te kunnen beproeven.

2020 Provincie Flevoland: Uitvoeren Quicksan en begeleiding bij het maken van toepasbare regels voor provincie Flevoland op basis van ontwerp-omgevingsverordening. Samenwerking met toepasbare regel software leverancier Berkeley Bridge.